

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/58/2018
Identifikačné číslo spisu:	3117010615
Dátum vydania rozhodnutia:	16.05.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:3117010615.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného O. B. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 16. mája 2019 v Bratislave dovolanie obvineného O. B. proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. septembra 2017, sp. zn. 23 To 96/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného O. B. sa odmieta .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 27. júna 2017, sp. zn. 8 T 28/2017 bol obvinený O. B. uznaný vinným v bode 1/ zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., v bodoch 2/ a 5/ z pokračovacieho zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., v bode 3/ zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. a v bode 4/ zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. a § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a to na skutkovom základe uvedenom v predmetnom rozhodnutí.

Okresný súd uložil obvinenému O. B. podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 7 Tr. zák. v spojení s § 36 písm. l/, písm. n/ Tr. zák., s § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák. s prihliadnutím na § 41 ods. 2 Tr. zák. a za použitia § 39 ods. 2 písm. e/ Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov nepodmienečne. Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného zaradil na výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 261 ods. 2 Tr. por. bol obvinený zaviazaný k povinnosti nahradiť spôsobenú škodu poškodeným G. G. vo výške 90 eur, X. O. vo výške 120 eur, Q. N. vo výške 135 eur a V. M. vo výške 170 eur.

Proti tomuto rozsudku podali obvinený a prokurátor odvolanie.

Na podklade podaných odvolaní rozhodoval Krajský súd v Trenčíne, ktorý rozsudkom z 27. septembra 2017, sp. zn. 23 To 96/2017, podľa § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. a § 188 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 36 písm. l/, § 37 písm. h/, § 38 ods. 5, § 39 ods. 2 písm. e/, § 39 ods. 2 písm. d/ per analogiam, § 41 ods. 2 Tr. zák. obvinenému uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. bol obvinený na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu 18. februára 2019 dovolanie, v ktorom výslovne označil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. predpokladajúci, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Podľa názoru dovolateľa výklad ustanovenia § 38 ods. 7 Tr. zák. zo strany odvolacieho súdu nie je správny. Využitie zvýšenej hornej trestnej sadzby podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. by v tomto konkrétnom prípade znamenalo ukladanie trestu nad 12 rokov. Zvýšením dolnej hranice trestnej sadzby podľa § 38 ods. 5 Tr. zák. sa však v tomto konkrétnom prípade dostávame len na 9 rokov a 6 mesiacov. Takto zvýšená dolná hranica trestnej sadzby by tak nikdy nemohla ešte viac sprísniť využitie zvýšenej hornej hranice trestnej sadzby, a preto by nikdy neprichádzalo do úvahy posúdiť, či je alebo nie je súčasné použitie týchto dvoch ustanovení pre páchatel'a neprimerane prísne. Podľa výkladu odvolacieho súdu by teda bolo ustanovenie § 38 ods. 7 Tr. zák. v podstate mŕtve a nadbytočné, pretože k jeho aplikácii by nemohlo nikdy dôjsť. Odvolací súd tým porušil zásadu nulla poena sine lege. Pokiaľ ustanovenie § 38 ods. 7 Tr. zák. hovorí o ukladaní zvýšeného úhrnného trestu podľa § 41 ods. 2 Tr. zák., nemôže mať toto ustanovenie na mysli nič iné, ako ukladanie trestu v rámci zvýšenej trestnej sadzby, t. j. v tomto konkrétnom prípade v rámci trestnej sadzby 7 až 15 rokov. Následne je aj možné posúdiť, či súčasné použitie ustanovení § 41 ods. 2 Tr. zák. a § 38 ods. 5 Tr. zák. je alebo nie je pre páchatel'a neprimerane prísne, kedy v tomto ohľade je skutočne namieste dôkladné posúdenie všetkých okolností prípadu. Najmä je potrebné porovnať závažnosť trestnej činnosti, ktorej sa dopustil dovolateľ, so závažnosťou trestnej činnosti, ktorú významným spôsobom napomáha objasňovať.

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zrušil a vec vrátil tomuto súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Trenčín s tým, že najvyššiemu súdu navrhol, aby dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pri predbežnom prieskume zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.). Dovolanie podal obvinený v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por. prostredníctvom obhajcu. Zároveň však zistil, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

V súlade s § 385 ods. 1 Tr. por. dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolací súd uvádza, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zjavné, že dovolanie umožňuje oprávneným osobám podľa § 369 Trestného poriadku namietat' porušenie procesnoprávnych a hmotnoprávnych ustanovení v zmysle dovolacích dôvodov, avšak námietky vzťahujúce sa iba k skutkovým zisteniam nie sú prípustným dôvodom na podanie dovolania.

Dovolanie je možné podať proti právoplatnému rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, pričom nie je prostriedkom na revíziu skutkových zistení, ustálených okresným a krajským súdom, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Obvinený uplatnil dôvod dovolania podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., v rámci ktorého namietal nesprávny postup pri ukladaní trestu za súčasného použitia § 41 ods. 2 Tr. zák. a § 38 ods. 5 Tr. zák. a nesprávny výklad ustanovenia § 38 ods. 7 Tr. zák.

Dovolanie z dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod naplňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod. i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací zistil, že odvolací súd postupoval pri aplikácii asperačnej zásady v súlade s aktuálnym znením ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák., ako aj s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne z 8. apríla 2009, sp. zn. 23 To 1/2009, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 32/2009. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že

I. ak pri rozhodovaní o treste majú byť použité ustanovenia o úprave trestnej sadzby uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona z dôvodu uvedeného v § 38 ods. 3, ods. 4, ods. 5, ods. 6 Trestného zákona, § 39 ods. 4 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona, konkrétne rozpätie trestnej sadzby sa určí tak, že najprv sa urobí úprava trestnej sadzby podľa príslušných ustanovení § 38 Trestného zákona. Následne sa vykoná úprava takto stanovenej trestnej sadzby podľa režimu § 41 ods. 2 Trestného zákona a napokon sa určí konkrétne rozpätie trestnej sadzby podľa § 39 ods. 4 Trestného zákona;

II. zvýšenie hornej hranice trestnej sadzby podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona a zníženie dolnej hranice

trestnej sadzby podľa § 39 ods. 4 Trestného zákona sa vykoná len s prihliadnutím na upravenú hornú, resp. dolnú hranicu trestnej sadzby, pričom ustanovenie § 38 ods. 8 veta za bodkočiarkou Trestného zákona sa v týchto prípadoch nepoužije;

III. pod pojmom zákonom stanovená trestná sadzba sa rozumie sadzba trestu odňatia slobody uvedená v osobitnej časti Trestného zákona po jej úprave podľa ustanovení všeobecnej časti Trestného zákona; to neplatí, pokiaľ ide o zločin, ktorý sa považuje za obzvlášť závažný v zmysle § 11 ods. 3 Trestného zákona.

Dovolací súd po preštudovaní spisového materiálu dospel k záveru, že odvolací súd postupoval správne, keď obvinenému uložil úhrnný trest za použitia ustanovení § 36 písm. l/ Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák., § 38 ods. 5 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. e/ Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. per analogiam, § 41 ods. 2 Tr. zák. Obvinený sa v predmetnej trestnej veci dopustil štyroch zločinov vo viacčinnom súbehu po tom, čo bol za zločin lúpeže už predtým právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 24. októbra 2014, sp. zn. 1 T 29/2012, a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 9 mesiacov. Pretože obvinený opätovne spáchal zločin, bolo potrebné v súlade s ustanovením § 38 ods. 5 Tr. zák. zvýšiť dolnú hranicu trestnej sadzby o jednu polovicu. Pri zločine lúpeže podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. je možné uložiť trest odňatia slobody na 7 až 12 rokov. Minimálny trest po tejto úprave, aký bolo možné obvinenému uložiť, bol 9 rokov a 6 mesiacov. Zároveň u obvineného boli zistené dva dôvody pre mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 2 písm. e/ Tr. zák. a § 39 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. per analogiam, preto krajský súd znížil obvinenému trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zvýšenej trestnej sadzby o 3 roky a 6 mesiacov. Dovolací súd tak nezistil pochybenie ani vo vzťahu k úhrnnému trestu vo výmere 6 rokov, ktorý bol uložený v súlade so zákonom.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie obvineného O. B. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.